

# De elf geboden van radicaal-rechts

Jitske Kramer

Volgens PVV-leider Geert Wilders is woke „de nieuwe religie”. Maar hoe ziet de geloofsbelijdenis van zijn eigen kerk eruit? Al jaren is er in allerlei toonaarden kritiek op de zogenaamde linkse kerk, met hun ‘woke gedoe, lentekriebels, genderindoctrinatie en gelijkheidsgelul’. Maar wat gebeurt er als we het frame omdraaien? Wat is het verhaal van de rechtse kerk, die wereldwijd aan invloed wint? Wie zijn hun heiligen? Wat zijn hun dogma’s, hun zonden en geboden?

Telkens ben ik en velen met mij, toch weer verrast door wat radicaal-rechts nu weer doet. Het beleid van Faber lijkt onnavolgbaar. Acties van Trump willekeurig. Voor mij persoonlijk was de verboden woordenlijst van de regering Trump het kantelpunt. Als antropoloog weet ik dat gedrag, normen en geboden voortkomen uit het geloof in bepaalde waarden. Dit geheel vormt een cultureel narratief, met een eigen logica. Dus, wat is die interne logica van radicaal-rechts? Wat is het verbindende verhaal achter alle oneliners en provocaties, in Amerika en in onze Nederlandse politiek?

Het blijkt geen warboel van boze witte mannen, maar een ideologisch ecosysteem met een hechte logica. Een systeem dat fungeert als onderlegger voor serieuze beleidskeuzes. Ik betrapte mezelf erop dat ik aanvankelijk bijna lachend *the rabbit hole* indook. Zo bizar waren de uitspraken van de denkers die ik tegenkwam. „Dit kun je toch moeilijk serieus nemen,” riep ik hardop. Maar met die vorm van lachen – en schreeuwen – ben ik gestopt. Dit is een serieus geloofssysteem met steeds meer volgers, ook bij politieke leiders.

## Intellectuele onderstroom

Het is een overtuiging waarin empathie als zwakte wordt gezien, democratie als decadent, en vooruitgang draait om technologische versnelling — zonder rem of moreel kompas. De figuren die dit gedachtegoed uitdragen (Trump, Wilders, Le Pen, Poetin, Musk) zijn slechts de zichtbare gezichten van een bredere beweging die wereldwijd aan invloed wint.

Achter hen schuilt een intellectuele onderstroom van denkers en influencers die op het eerste gezicht obscuur lijken, maar wier ideeën doorsijpelen in politieke speeches en beleidsnotities. Curtis Yarvin bijvoorbeeld, een Amerikaanse softwareontwikkelaar en blogger die ook bekend is onder de naam Mencius Moldbug, [pleit voor een technocratische monarchie](#), geleid door een CEO-achtige dictator die zonder inmenging van het volk regeert. Nick Land, een filosofisch cultfiguur, [introduceerde het begrip Dark Enlightenment](#), waarin democratie en gelijkheid als obstakels voor vooruitgang worden gezien. Deze ideeën, ooit marginaal, zijn inmiddels invloedrijk onder Silicon Valley-miljardairs en de nieuwe generatie politici, zoals J.D. Vance.

De Franse schrijver Renaud Camus is de geestelijk vader van de ‘grote vervanging’, met een boek waarin hij

stelt dat witte Europeanen systematisch worden vervangen door niet-westerse immigranten. Zijn retoriek wordt inmiddels wereldwijd verspreid, van Europese nationalist tot Amerikaanse mediafiguren [als Tucker Carlson](#). En dan is er Andrew Tate, [de influencer](#) die miljoenen jongeren bereikt met zijn boodschap dat vrouwen inferieur zijn, empathie een valkuil is, en echte mannelijkheid draait om agressie, dominantie en controle. Tate is een bewonderaar van Trump en [die affectie is duidelijk wederzijds](#).

Het gedachtegoed wijst in één richting: het liberale, egalitaire en pluralistische systeem moet kapot. Het is decadent, traag, verwijfd en zwak. Het nieuwe moet sterk zijn, mannelijk, hiërarchisch, technologisch. Geen samenleving die bestuurd wordt, maar geleid. Niet door compromissen, maar door kracht. Dit gedachtegoed heeft inmiddels de structuur van een religie, wellicht zelfs van een cultus. En dus stelde ik mezelf de vraag: wat zijn de elf geboden van de rechtse kerk?

Ik noem het: een catechismus van macht, angst en verlangen.

1. Empathie is een zonde

Meeleven maakt week. Kwetsbaarheid is vrouwelijke zwakte.

Vrouwen hebben te veel macht en brengen verwarring.

2. Mannelijke dominantie is orde

Kracht en daadkracht zijn deugden. De rest is ruis.

3. Democratie is zwak en decadent

De massa moet geleid worden, niet gehoord. Geef mensen geen keuze, maar een richting. Besluitvaardigheid boven inspraak. Gehoorzaamheid boven overleg.

4. Niet-productieve mensen zijn ballast.

Wie niets bijdraagt, mag verdwijnen. Zonder economische waarde, geen bestaansrecht. Vluchtelingen, kunstenaars, zieken — overbodig.

5. Woke is de vijand.

Diversiteit zaait verdeeldheid. Gelijkheid is een leugen. Inclusie is indoctrinatie.

6. De elite liegt.

Media, wetenschap en instituties manipuleren de waarheid. Ze zijn omgekocht. Ze moeten kapot. Denk voor jezelf. Onderdruk de elite, want zij onderdrukte u eerst.

7. Eigen volk eerst.

Grenzen zijn heilig. Cultuurrelativisme is ketterij. Cultureel behoud vereist uitsluiting. Uniformiteit is stabiliteit.

8. Eer de leider – hij weet de weg.

Hij kent jouw woede, jouw angst, jouw verlangen naar orde en eenvoud. Hij spreekt namens het ware volk.

Jij hoeft slechts te geloven en te volgen.

9. Versnelling is verlossing.

Disruptie en chaos zijn het pad naar vernieuwing.

Jaag technologie op. Laat het systeem crashen. Wat zwak is, moet sterven. Iets sterkers zal herrijzen. *Move fast and break things.*

### **10. Boosheid is een deugd.**

Woede is zuiver. Gij zult boos zijn, altijd. Redelijkheid is capitulatie. Verontwaardiging is het bewijs van jouw gelijk.

### **11. Ontken alles.**

Zeg: “Wij zijn gewoon bezorgd.” En: “We stellen slechts vragen.” Glimlach. En zaai ondertussen twijfel.

De rechtse kerk is geen randverschijnsel meer. Ze is naar het centrum van de macht verhuisd. Ze speelt in op onrust en verlangen naar eenvoud. Beloofd waarheden, maar zaait leugens. En ze komt ermee weg. Sterker nog: dit geloof dreigt de nieuwe norm te worden. Middenpartijen schuiven naar rechts. De elf geboden sijpelen ongemerkt door, worden langzaam gemeengoed.

## **Het grootste gevaar**

Maar het grootste gevaar zijn niet de leiders van deze kerk. Het gevaar zit in óns. In onze bereidheid hen te geloven. In onze goedgelovigheid. In onze morele luiheid – het verlangen naar een simpele oplossing met een leider die een verhaal voorspiegelt waarin jij niets hoeft te veranderen en de ander tot schuldige maakt. In dat opzicht is empathie inderdaad een zwakte, tenzij we haar koppelen aan morele moed en deugden als matigheid, verstandigheid, rechtvaardigheid, geloof, hoop en liefde.

De rechtse kerk schreeuwt moord en brand dat de linkse kerk bestaat uit deugkneuzen. Maar er is niks mis met deugdzaamheid. In tegendeel: een krachtig moreel en menselijk kompas is precies wat deze tijd nodig heeft. Het is tijd dat we hun geloofssysteem serieus nemen. Om het te begrijpen, te herkennen en te doorbreken.

Dus stel jezelf de vraag: geloof jij in de elf geboden van de rechtse kerk? En als het antwoord nee is — dan is het tijd voor actie. Niet door de rechtse kerk te bestrijden, maar door te geloven in onszelf. In de kracht van menselijkheid. En dat mag je een links evangelie noemen. Of gewoon menselijk. Ikzelf pleit voor dat laatste.

[Lees ook](#)

[Begrip tonen? We moeten radicaal-rechts juist aanspreken op opzettelijke domheid](#)



*Correctie (23/04): In een eerdere versie stond een dubbeling, die is hierboven verwijderd.*